

ALTA RIBAGORÇA

A l'Alta Ribagorça, el creixement del VAB el 2023 (del 2,8 %) ha estat lleument per sota el de Catalunya, augment que sumat als increments del 2021 i 2022 (una mitjana del 7,8 %) ha situat el balanç del cicle de la pandèmia (2019-23) encara un -5,2 % per sota els registres assolits el 2019. Aquesta nova empenta fou el resultat, en particular, del creixement dels serveis (3,0 %), el principal sector de la comarca, ja que aporta més del 86 % del VAB, un augment reforçat pels bons resultats de la indústria (2,7 %) i la construcció (5,3 %), alhora que el primari queia d'un -29,7 %. La millora del 2023 es va traduir en un increment de l'afiliació del 2,8 %, que ha situat els 1,4 mil afiliats a la comarca el 2023 ja un 15,4 % per sobre els registrats el 2019.

El destacat augment del terciari el 2023 expressà el més elevat augment dels serveis privats (3,9 %), ja que els col·lectius varen avançar més modestament (1,8 %). El creixement dels primers reflectí, a diferència de la mitjana catalana, el bon comportament dels privats personals (hostaleria, comerç, transports, immobiliàries i artístiques) que, amb una aportació del 37,0 % del VAB terciari el 2022, creixeren d'un elevat 5,8 %, als que s'hi contraposà la resta de serveis privats (retocés del -0,1 %), cosa que ha situat el VAB del terciari un 3,0 % per sobre del generat el 2019. En el mercat de treball, l'increment del 3,6 % dels afiliats al sector fou el resultat del fort augment a les branques de serveis privats personals (3,7 %) i del creixement

nul de la resta dels privats,⁷⁹ mentre que els col·lectius presentaren un augment notable del 5,5 %. En conjunt, els afiliats als serveis a l'Alta Ribagorça assoliren els 1,1 milers, un 17,6 % per sobre els del 2019.

En l'àmbit industrial, l'avenç del 2,4 % de les branques energètiques (que aporten el gruix del VAB del sector, amb vora el 83 %), s'hi va sumar el 3,7 % de la indústria manufacturera, una millora que va reflectir la d'algunes de les seves principals branques: metal·lúrgia i productes metàl·lics (7,3 %) i alimentàries (1,4 %). Tot plegat, aquesta dinàmica es va traduir en un rellevant descens de l'afiliació al sector, de manera que els 55 afiliats registrats al sector el 2023 encara es trobaven un -41,3 % per sota els del 2019.

A la construcció, el prou fort augment del VAB el 2023 (5,3 %) s'explicà per la millora a totes les branques, en particular, la d'instal·lació, demolició i altres especialitzacions (7,4 %), obra civil (3,2 %) i la d'edificació i promoció immobiliària (1,1 %). En l'àmbit de l'edificació residencial, els 2 habitatges iniciats igualen els 2 de 2019. L'afiliació va reflectir aquesta evolució amb un increment de l'11,3 %.⁸⁰ Finalment, a l'Alta Ribagorça, la davallada del VAB del primari reflectí tant les de l'agricultura (-45,6 %) com de la ramaderia (-25,0 %).

79: Pel que fa als serveis privats, l'afiliació el 2023 a l'Alta Ribagorça va créixer amb força al comerç a l'engròs i al detall (6,1 %) i també a l'hostaleria (5,0 %), mentre que a les activitats artístiques, recreatives i altres serveis es va reduir (-1,5 %) i també va caure a activitats professionals, científiques i administratives (-2,2 %).

80: El 2023, l'afiliació a la construcció a l'Alta Ribagorça va créixer fortament a l'obra civil (d'un 20,0 %) i també a la branca d'instal·lació, demolició i altres especialitzacions (18,1 %), mentre presentà un creixement més contingut a edificació i promoció immobiliària (1,7 %).

CREIXEMENT DEL VAB I L'AFILIACIÓ A LA COMARCA DE L'ALTA RIBAGORÇA. 2019-2023

(PELS PESOS VAB NOMINAL SOBRE CADA AGREGACIÓ EN %; PELS CANVIS VAB REAL I AFILIACIÓ DE L'ANY O ACUMULAT PELS PERÍODES EN %)

	Pesos VAB 2022	Canvi 2023 VAB real	Contribució	Canvi 2023 Afiliació	Canvi 2019-2023 VAB real	Canvi 2019-2023 Afiliació
	1	2	3=1*2/100	4	5	6
A. Grans sectors						
Primari	0,8	-29,7	-0,2	0,0	-49,3	14,1
Indústria	7,3	2,7	0,2	-25,4	-38,5	-41,3
Construcció	5,6	5,3	0,3	11,3	-7,9	39,3
Serveis (privats i col·lectius)	86,3	3,0	2,5	3,6	3,0	17,6
Total	100	2,8	2,8	2,8	-5,2	15,4
B. Detall principals branques productives						
Agricultura	41,1	-45,6	-18,7	---	-67,5	---
Plantes farratgeres	30,2	-54,1	-16,3	---	-75,1	---
Fruita fresca	5,5	13,6	0,7	---	-0,4	---
Hortalisses	4,4	-59,6	-2,6	---	-75,5	---
Ramaderia	32,4	-25,0	-8,1	---	-43,3	---
Boví	26,3	-26,3	-6,9	---	-43,0	---
Oví i cabrum	4,0	-24,8	-1,0	---	-50,9	---
Forestal i aquicultura	26,5	-10,8	-2,9	---	-11,4	---
Pesca marítima	0,0	0,0	0,0	---	0,0	---
1. Total primari	100	-29,7	-29,7	0,0	-49,3	14,1
Indústries manufactureres	19,9	3,7	0,7	12,8	-3,2	36,6
Alimentació, begudes i tabac	9,9	1,4	0,1	26,3	-8,6	25,0
Metal·lúrgia i fabricació productes metàl·lics	5,0	7,3	0,4	0,0	-10,8	25,0
Fusta i paper, arts gràfiques i suports enregistrats	2,0	-0,7	0,0	0,0	32,8	66,7
Energia, aigua i gas	80,1	2,4	1,9	-100,0	-43,6	-100,0
2. Total indústria i energia	100	2,7	2,7	-25,4	-38,5	-41,3
Edificació i promoció immobiliària	25,5	1,1	0,3	1,7	3,8	32,6
Instal·lació, acabats i altres	64,3	7,4	4,7	18,1	-10,0	46,0
Obra civil	10,2	3,2	0,3	20,0	-15,8	30,4
3. Total construcció	100	5,3	5,3	11,3	-7,9	39,3
Profes. cient. admin.	15,0	1,0	0,2	-2,2	5,1	53,6
Hostaleria	13,5	3,6	0,5	5,0	-14,8	13,0
Artístiques i recreatives	13,1	7,9	1,0	-1,5	-0,3	14,5
Finances i assegurances	5,0	8,1	0,4	3,6	-4,0	-5,2
Comerç	3,8	7,6	0,3	6,1	11,4	-0,7
Total serveis privats	55,5	3,9	2,1	3,2	-3,6	12,9
<i>Pro-memòria</i>						
Serveis personals	37,0	5,8	2,2	3,7	-5,8	7,8
Resta privats	18,5	-0,1	0,0	0,0	6,1	60,1
Administració pública	6,9	6,2	0,4	3,5	-0,7	-0,7
Educació	1,3	2,9	0,0	30,8	22,2	142,9
Sanitat i serveis socials	36,2	0,9	0,3	2,1	32,5	410,4
Total serveis col·lectius	44,5	1,8	0,8	5,5	18,1	46,4
4. Total serveis (privats i col·lectius)	100	3,0	3,0	3,6	3,0	17,6

Font: Per VAB, estimació BBVA; per afiliació, dades fins a 2020/T3 BBVA a partir de dades de l'Observatori de Treball i Model Productiu, a partir de 2020/T4 BBVA a partir de dades d'IDESCAT.